

—De Geografia astronòmica i física encara en sap un xic. Però la part política no li entra.

—En això és fill de pare. A un servidor tampoc li ha agradat mai la política.

La travessia del Sahara

UNA missió francesa organitzada per a la investigació científica del desert del Sahara, en automòbil, ha recorregut ja bona part del trajecte amb un èxit complet.

Ja en ple mar d'arena, els expedicionaris francesos varen trobar-se amb altra caravana danesa, que travessava també el desert en viatge d'estudis, rendint-se mutuament els compliments del cas, com si es trobessin en algun sumptuós saló de París o de Copenhague.

Per cert que els savis danesos són tan enemics de l'«aparato» que ni d'exploradors anaven vestits. Llur indumentària era ben bé «d'estar per casa»: un tern gris d'americana i un abric «per si el temps refrescava». Això d'anar amb abric pels soralls del gran desert és per refredar les il·lusions de qual-sevulga. Què s'han fet els exploradors de Juli Verne?

Per contra, els danesos, si resultaven completament impropis per ço que toca al vestit, estaven més en caràcter que els francesos en quant als procediments de locomoció, car, en lloc de l'automòbil que usen els de la missió Citroën, cavallen en els clàssics camells, o en les no menys clàssiques cames pròpies. Quan els de França varen trobar als de Dinamarca, dos dels savis danesos anaven a peu, ço que els acaba de caracteritzar com veritables savis.

L'expedició Citroën té París en gran expectació. Tots els diaris publiquen els radiogrames que envien els excursionistes i fan llargs comentaris respecte a l'agorosa temptativa.

«Le Petit Parisien» ha enviat un redactor especial a Tambuctú, punt d'arribada de la caravana, amb tal de rebre impressions «fresques» de l'expedició. Això de fresques és un dir, malgrat els «pardessus» dels danesos.

Per cert que la relació que del seu viatge fa aquest periodista té més «color local» del que podia esperar-se després d'haver sigut assabentats que el Sahara podia passar-se amb tern d'americana i barret tou.

Heu's aquí, abreujada, la descripció del corresponsal del rotatiu parisenc:

«El ferrocarril—l'express del Sudà, de Dakar a Bamako—transporta una gran gentada de tots colors i condicions. Amb M. Roger—que així s'anomena el periodista—viatgen tres funcionaris colonials, un «sportman», que es proposa caçar hipopòtams al Níger, i una senyora, el marit de la qual viu en plena selva sudanesa, i que va a reunir-se amb ell en companyia de cinc caps de capells».

Para l'express en una estació petita. Dos cents indígenes lluiten a cops de punys amb tal d'aconseguir lloc dins d'un vagó en el qual ja no hi cap ni una agulla. Un dels funcionaris colonials diu a M. Roger:

—Això no passa a París, veritat?

I M. Roger pensa en l'estació de Sant Llàtzer on la gent també s'empeny i apunyega tots el matins, totes les tardes i totes les nits, ço mateix que en terres del Senegal, amb la sola diferència en favor dels senegalesos

de què a París hi han trens cada cinc minuts i l'express del Sudà surt un cop cada setmana.

A Tambacunda, mentre M. Roger es desdèjunava en un hostal de mala mort, va sentir venint d'allí la vora un imponent bramar de lleons.

—On els tenen tancats?—pregunta.

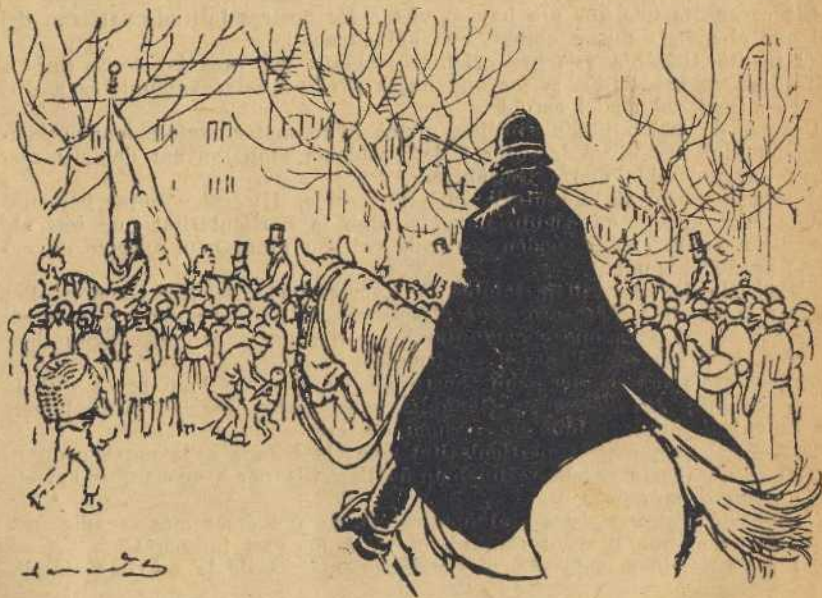
—No estan tancats enlloc. Se la campen per aquí—contesta l'hostaler amb un amable somriure.

M. Roger paga i se'n va sense acabar de desdèjunar-se, pel que podés ésser.

Segueix el corresponsal a Bamako, la ciutat cantada per Baudelaire, on visita el barri indígena. Des de Konlikoro, un barquet-mosca el porta a la platja de Kabar, després d'una travessia de mil kilòmetres pel Níger. Dalt del petit vaixell els passatgers riuen i ballen per no fer record de què van cap un país del qual molts no en tornen, car la traidora febre groga sempre hi està a l'aguait.

Set dies de viatge. A la fi el port fluvial de Tambuctú, la ciutat d'arena, portal del desert en la part del Sur i lloc de terme de l'expedició automobilista francesa que està travessant el Sahara des d'Alger.

ABECÉ

EL POLICIA AVORRIT

—Que feliços són de poder donar tres tombs! Jo que n'haig de donar cada dia dos mil i «pico»!

Pàgines Festives

L'EXTRAORDINARIA EXPEDICIO D'EN JEP GANÀPIA

Un invent notable i un company de pes

TENINT, com tenien, fluïd elèctric, no li fou gaire difícil a l'enginyós Jep Ganàpia de construir-se un magnífic ascensor.

Es veritat que no els hi era absolutament indispensable un aparell d'aquesta naturalesa, tenint en compte que el quart pis que s'havien construït era de planta baixa, però un quart pis és sempre un quart pis, i sempre és més presentable amb ascensor que sense.

El mecanisme de l'ascensor Ganàpia (així anomenat per ésser de la invenció de l'ex intrèpid capità de l'ex vaixell «Tot-Flik» tenia la particularitat i l'aventatge de què no oferia cap perill.

Els ascensors que fins ara havem vist a les nostres latituds pateixen del mal que el mateix pugen amunt, que baixen avall.

El capità Ganàpia (sempre original i amant del progrés) cercà durant molts dies un model d'ascensor que pugés avall, i baixés amunt, és a dir, tot el contrari del model actual.

Després de molts dies d'estudiar, arribà a un major perfeccionament encara, obtenint per últim la solució del problema amb l'invent del seu «ascensor incommovable marca Ganàpia».

Aquest ascensor té la ventatja que no mareja. Hi poden pujar persones de tota edat encara que siguin parents, amb la particularitat que tots els que entren en la cabina, poden sortir-ne pel seu propi peu, excepte en casos de paràlisis aguda.

L'absència de tot perill fa també molt apreciable l'ascensor Ganàpia. Per a evitar la caiguda, l'ascensor està desproveït de tot mecanisme que pugui enlairar-lo, de manera que encara que les portes de la cabina estiguin ben tancades, no hi fa res: l'aparell no funciona.

En els ascensors de per aquí, basta que apreteu un botó per a què la cabina s'enlairi. En l'ascensor Ganàpia ja es poden apretar tants botons com es vulgui que la cabina no es mou de terra.

També cal remarcar la particularitat que els botons se'ls porta cada u, de manera que basta apretar-se un botó de l'armilla per a aconseguir l'efecte que acabem d'especificar.

L'aplicació d'aquest sistema al nostre país no pot ésser més senzilla, per lo que esperem que l'invent Ganàpia assolirà un èxit inesperat.

Per a l'ascensió a cada pis, el funcionament serà de la màxima simplicitat.

Cada estadant, per a pujar al respectiu pis, no ha de fer més que apretar-se qualsevol botó, i després pujar l'escala.

Per a baixar se segueix el mateix procediment, amb la sola diferència

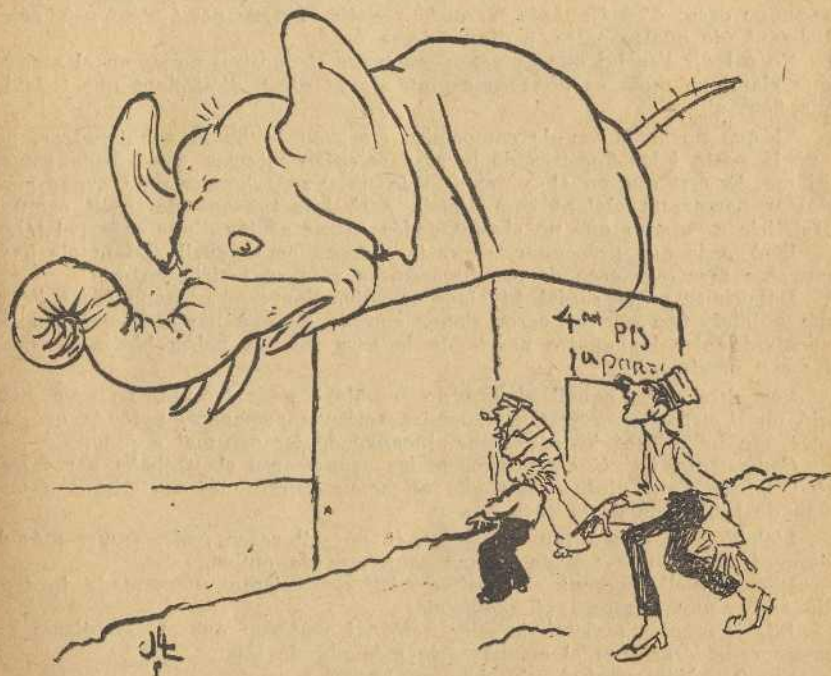
que el botó s'apreta quan ja s'és a baix, i l'escala en lloc de pujar-la s'ha de baixar.

Si totes les cases d'Europa adoptessin aquest procediment, serien ja a milers les desgràcies evitades.

Per al quart pis dels nostres estimats nàufrags, l'ascensor d'en Jep Ganàpia no tenia preu, perquè, tractant-se d'un quart pis instal·lat a baix de tot, després d'apretar el botó ni calia tan sols pujar l'escala.

Per això n'estaven tan satisfets i orgullosos els tres habitants de la illa desconeguda d'aquest ascensor model.

Però el que és bo per una cosa és dolent per l'altra.

Ja dèiem en el capítol anterior que una gran desgràcia vingué a torbar la tranquil·litat de la morigerada població de la illa desconeguda.

Una nit, mentre els nostres amics dormien profundament dintre del pis, varen sentir un gran terratrèmol, tan fort i retrunyidor, que gairebé els va despertar.

Pensant que es tractava d'un moviment sísmic, els pobres nàufrags, que sempre dormien vestits, varen cuitar a posar-se en calçotets, obeint l'ordre d'en Ganàpia, puix ell, com tots nosaltres, havia llegit que, quan hi ha un terratrèmol nocturn, els habitants dels llocs damnificats, surten de llurs cases a mig vestir.

Però, lo tràgic del cas és que els nostres amics, per més que volgueren, no varen poder sortir de casa seva. Cada cop que ho intentaven, a les fos-

ques, puix no tenien mistos per a encendre l'electricitat, topaven amb un obstacle que omplenava quasi per complet tot el menjador i part del rebedor.

Palpant palpant, trobaven una cosa com de pell rugosa, formant un gran fardell sostingut per quatre columnes del mateix material.

Quan clarejà varen veure del que es tractava. Era senzillament un enorme elefant que durant la nit havia anat davallant muntanya avall caminant caminant tot tranquil i havia anat a posar-se de potes damunt del terrat del quart pis de planta baixa on habitaven els naufrags.

El resultat és ja sapigut. L'elefant aquell, que acabava de fer-se un tip de bolets rovellons, pesava tan considerablement, que el sostre de la, diguem-ne casa, d'en Ganàpia no podé resistir tant de pes i s'enfonsà, caient l'elefant, de quatre potes, a dintre de la casa.

No cal dir l'esglai que es varen emportar els nostres amics en el moment que clarejava quan es donaren compte de la mena d'estadant que se'ls havia ficat allí.

El que no acabaven de comprendre era com hi havia pogut entrar, perquè la porta i les finestres de la casa es veien intactes, sense espanyament ni res. Es cert que en el sostre es veia un gran esboranc molt capaç per a deixar passar un elefant com aquell, però tota persona de sentit comú es resistiria a suposar que un elefant podés entrar a dins d'una casa pel terrat.

Però, més que preocupar-se per la manera com aquell elefant els havia entrat a casa, era cosa de preocupar-se de com en podria sortir.

De primer ni el capità ni els seus subordinats no gosaven tocar l'enorme animal, fins que es varen donar compte de què havia quedat tan ben encaixat entre les quatre parets de la casa, que la pobra bèstia no podia fer cap moviment.

Per altra part, aquell elefant no semblava gens ferotge. La seva situació no li permetia, certament, pendre actituds arrogants, però és que, demés, era un elefant bona persona, incapaç de fer cap mal a ningú.

Convençuts d'això, els nostres amics començaren els treballs per a treure l'elefant d'allí dintre, cosa que no aconseguiren més que tirant a terra una de les parets de la casa.

L'elefant els quedà tan agraït que ja no se'l varen poder treure més del damunt i això que pesava alguns centenars de quilos.

Des d'aquell moment els nostres naufrags veieren augmentada la família amb aquesta important adquisició.

Els ja eren uns xicots de seny, però cal confessar que el nou dispeser es podia considerar com el company de més pes de tots.

En el pròxim capítol se'n donaran proves.

JIM-FIT

El número de «Violet» d'aquesta setmana costa, com tots, no més que 10 cèntims, però val molt més. O sinó, fixeu-vos en el sumari: «L'específic», per Serra Massana.—«Bona acció recompensada», per Cornet.—«El realisme en l'art», per Apa.—3.ª sèrie de «Les Aventures d'un burro i un ós», per Castanyers.—Xistosa historieta estrangera, i la continuació de la interessant novel·leta «El Cavaller de la Creu», per Clovis Eimeric i Junceda.

Impossible trobar tan bon conjunt per tan poc preu!

EL CAMP DEL «BARCELONA»

—Jo no sé què hi deuen plantar en aquest camp de Barcelona, doncs en el meu hi faig quatre collites l'any i no em dóna més de setze cents duros, i ells diuen que el seu els hi produeix vint mil duros cada sis mesos.

Els Pomells de Joventut

EXTRAORDINÀRIA FESTA A MONTBLANC

Demà diumenge, tindrà lloc a la patriòtica vila de Montblanc la festa inaugural dels Pomells de Joventut, amb assistència del fundador de l'institució.

Hi haurà, pel matí, a «La Serra», una solemne festa religiosa. A migdia, sardanes al Casal de la Joventut Nacionalista. A la tarda, acte patriòtic en el qual parlarà el senyor Folch i Torres, i a la nit extraordinària representació de la rondalla original, en tres actes, «El més petit de tots».

Hi ha molt d'entusiasme.

EL GRAN APLEC A SANT CUGAT DEL VALLES

Organitzat pel Pomell barceloní «La llars», i amb la cooperació de nombrosos pomells de la nostra ciutat, es celebrarà, el dia de la Candelera, un gran aplec a l'històrica vila de Sant Cugat del Vallès per a felicitar els Pomells i l'Ajuntament de la mateixa per haver donat a una nova plaça el nom de Plaça dels Pomells de Joventut.

S'està formant un tren especial per a els expedicionaris que sortirà a les 9 del matí.

El programa serà interessantíssim assistint-hi uns senyors regidors de Barcelona que apadrinaran les banderes dels Pomells filials de «La llars».

En Josep Maria Folch i Torres assistirà a aquest gran aplec de germanor i farà el parlament final en l'acte patriòtic de la tarda.

—Mareta, que em trobo bé!
Mareta, que estic contental
Les cames ja fan bondat,
ja aixeco els braços, lleugera,
ja la casa he corregut
i m'ha semblat més alegre!
Ai, que contenta que estic
de veure't més riallera!
La sopeta que m'has dat
m'ha eixiribit l'anímet
i el vi ranci que he begut
m'ha posat coloradeta...

Ja no tindràs de vetllar
sontada a la capçalera
del llit, amb els ulls eixuts
i enguniosa la pensa,
la teva mà en el meu front,
per a espiar-me la febre;
el teu esperit al cel,
pregant per la vida meua.

T'he tingut al costat meu
i fins amb ulls clucs et veia
com un àngel guardor,
davalat per n'í a la terra.

Les medolines que he pres,
bé prou eren de mal pendre,
però servides per tu
em semblaven mel de bresques.

Ei malot ja s'és fugit
i et diré, si tu no em renyes,
que al jardí hi he fet tres saïts
i no m'ha rodut la testa.

A l'escola tornaré
ben desitjosa d'apendre;
tot el que et vinga de grat
ho tindrè per tasca bella
i tan bona em trobaràs
que diràs a boca plena:
«Ai, quina filla que tinc,
que me l'ha canviada el metge,
que li ha tret els pardalets
podant-l'hi angolets en festa!»
Mareta, posat al sol,
que t'hi vull veure d'esquena,
que el ressol dels teus cabells
te'n fa corona de Verga...
Mareta, que em trobo bé!
Mareta, que estic contental!

CLOVIS EIMERIC

Història de Carnaval

En Felipó Rostapells, en veure un dels molts cartells que anunciaven les festes de Carnestoltes, tingué una sorpresa. Com! Donaven premis al qui anés més ben disfressat? I quins premis, Verge Santa! Duescentes cinquanta pessetes de premi a la mascareta més artística i un pernil de més a més. Ço era ben temptador!

Penséu que en Felipó tenia una afició boja a disfressar-se i que a casa seva no deixava surar cap bocí de roba que no acabés tornant-se un «turbant» o un baldric o un mantell reial, i pensant ço que us dic a la bestreta, tindreu explicada la dèria que li entrà a en Felipó de guanyar aquell premi.

La cosa era difícil, car apart el vestit, calia pagar l'entrada al teatre, que costava dues pessetes, quantitat que per en Felipó tenia vestllums de xifra absurda, però, de què no és capaç un noiет gosat, viu d'imaginació i que està ben aprop de sapiguer on jeu el diable?

En Felipó començà a remenar robes en el recambró dels mals endre-

ços. Havia vist en un quadre que tenia el papà al despatx, un minyó que duia un casquet de color amb una ploma, un giponet cossat i unes mitges que li tapaven cama i cuixa, i havia sentit a dir que era molt notable aquella figura. Tenia, doncs, un bon model per a imitar.

El casquet fou el primer èxit del seu abillament. La mamà havia llen-sat el casc d'un barret de plomes, un casc de tela forta i seda rosa, que s'avenia bé amb la testa d'en Felipó; aquest no tingué altre treball que enganxar-hi amb goma una ploma verda que s'havia salvat del naufragi del casc.

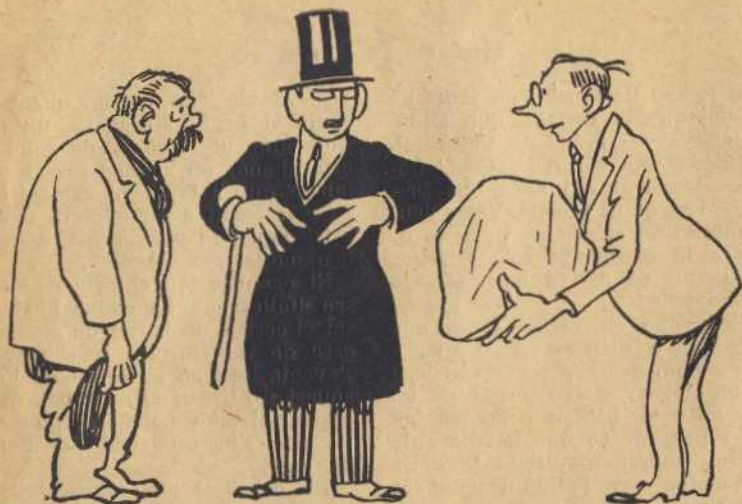
Els cabelllets rossos i rìcats, ja els hi tenia de natural, de manera que, per aquella banda, l'original s'acostava bastant al model.

Una bruseta de la germana gran féu els efectes de gipó i calces del menut, gràcies a uns cusits al voraviu d'abaix que serví de cuixots, i escursant un bon tros les mànegues. Cert que el gipó feia algunes arrugues, però no era fàcil que els del jurat se'n donessin compte.

—Em sap molt greu que hi hagin posat aquesta valla aquí a la Rambla, doncs abans m'hi passejava sovint i sempre pescava alguna idea per els meus dibuixos.

—Sí, jo també sovint hi pesco alguna cosa.

—Jo mateix tindrè de portar aquest paquet?

—No, senyor, no, aquest home li deixarà tot el cristall a casa.

Estava mancat en Felipó d'unes mitges rosa de la mamà, a fi de què li servissin de mallots, però la mamà que era una senyora sèria, no duia mitges rosa.

Sort que la minyona, en el bagul, en tenia unes de color canyella, que encara tindrien més novetat.

En Felipó havia anat guardant la roba en diferents indrets, esperant el dia del ball. Estava satisfet de si mateix i tenia la seguretat de què el premi fóra per ell; només li faltava el diner per a anar al ball. Tot el demés ho veia fàcil. I el dia s'acostava. Recordà que el gerent del magatzem del papà era home amable, i una tarda, veient-lo sortir sol hi corregué i li demanà les dues pessetes.

—Per què les vols?

—No ho digui a la mamà, però és per a fer un negoci.

—Un negoci, tu?

—Sí; fan un ball on donen dues-centes cinquanta pessetes a la millor disfressa i jo hi aniré...

—Veiam si després del cuidado amb què li porto perquè no es trenqui, aquest mano no em donarà propina.

—Tu! I qui et disfressarà?

—Jo mateix! Ja m'he arranjat la roba.

—I de què aniràs?

—De cromo del despatx del papà. El gerent no va clavar-se a riure per fora, però, el que és per dins!... Era un seguit de rialles. Quan pogué, contestà:

—Jo ja et deixaria les dues pessetes, però una quantitat tan grossa no la portem mai damunt, els homes.

T'hauré de fer un taló pel Banc. Què et sembla?

—Faci'li! Ja l'aniré a cobrar—féu seriosament en Felipó.

El gerent es tregué un paper de la butxaca i escrigué:

«Banc de la Paciència.—Fareu el favor de pagar pel meu compte al senyoret Felipó Rostapells, la quantitat de 000000002 pessetes, en or o plata, amb exclusió de tot paper moneda». I signà.

—Té, ja pots anar-ho a cobrar.

—I on és aquest Banc?

—Tira dret al nas, tomba a l'esquerra, gira a la dreta i dos portes més avall, allí el trobaràs.

Allò era una mica complicat, però si l'home no duia les dues pessetes damunt, com s'ho havia d'enmanegar? En Felipó va fer minuciosament el que el gerent li havia dit, però el Banc no eixí, i a la fi, enguniós, va tornar a casa.

Allavors es recordà de la guardiola.

—Però si jo mateix tinc el diner

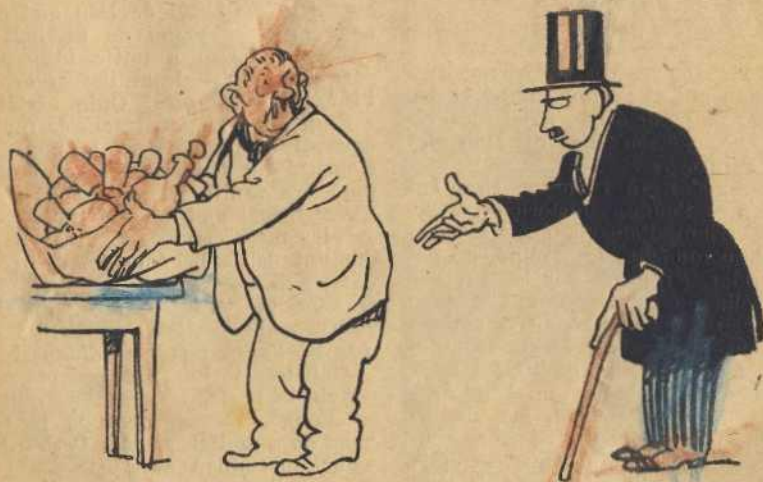
que necessito! Trenco la guardiola, trec els cèntims, i ves, amb les dues-centes cinquanta pessetes, si en podré comprar i omplir de guardioles!

I tal dit, tal fet. Va trencar la guardiola, on hi havia en peces de cinc, les dues pessetes justes. L'«home» ja va estar satisfet!

Arribà per fi, el dia del ball que en Felipó esperava amb engúnia i goig a la vegada. Va menjar poc, perquè estava preocupat; la mare estigué a punt de purgar-lo, i se n'anà al llit resolt a no dormir-se.

Abans, havia posat entre els matalassos les peces de la disfressa, tot a punt. I un cop fora de la cambra la mare, saltà del llit i començà a vestir-se a les fosques. La cosa era difícil, però l'afany d'en Felipó era més gran que les ombres i les dificultats.

Es posà en Felipó les mitges de la ninyona, que és clar, li eren grans, però doblegant-les de dalt, i deixant

—Deixeu això aquí, sobre la taula, i ja podeu marxar.

—I no em dona res per anar a beure?

—Si, vos mateix preneu un vas.

que el taló li pugés fins més amunt del turmell, podien ben anar.

Les sabates pròpies ja estaven bé; eren sabates baixes, i el model duia uns xapins rosa, però no venia d'aquí. Tot seguit s'engiponà la brusa, i s'encasquetà el berret. Un moneder de la minyona li serví d'escarcel·la i així, abillat, encara que no podia veure's en cap mirall, estava segur del seu triomf.

Trepitjant poc a poc, eixí de la cambra, i aprofitant que el reste de la família era al menjador comentant qui sap què, pogué obrir la porta de l'escala sense fer soroll i eixí.

La portera de l'escala estava fent el seu sopar i no el va veure... Encara que tampoc l'hauria conegut. I en Felipó tirà carrer avall sense sentir-se tan sols del fred que apretava de valent. En haver passat el primer fanal del carrer, davant del qual es deturà per a examinar-se curosament, tingué un ensurt: davant per davant d'ell, clavat a la paret d'una casa, hi havia un gegant amb un berret de ploma.

—Ai, Verge Santa! Seria el diable?

I en Felipó es posà a córrer. Dis-sortadament, el gegant també va començar a pegar unes gambades rares, que anaven d'acord amb les d'en Felipó.

Aquest s'esverà i volgué tirar en-rrera, però l'ombra misteriosa el seguia, variant d'alçaria a cada pas i a cada cantonada. En Felipó, no podia cridar, ennuegat per la por. Per una colla de carretons, tombà altre volta cap a casa, però altres ombres notà que el seguien: En una cantonada, foren tres les ombres, i totes amb berret de plomes, un berret gegantàs. Fins un cop of, ben distintament, una riallada al darrera seu.

Fóra el diable? Corra que correràs, arribà a casa seva; la porta de l'escala encara era oberta i la portera, com de costum, no era al seu lloc. Anava a pujar amunt, quan of gent

que baixava. On amagar-se? Junt al quiosc de la porteria, hi havia una porteta sovint ajustada. No sabia on conduia aquella obertura, però en Felipó no vacil·là. Empengué la porta i cedí, i tot seguit, en mig de les tenebres, en Felipó la tancà apretant amb l'esquena.

Realment aquella ombra o un altra el deuria seguir, car darrera el minyó hi entrà algú a l'escala, i apretà lleugerament la porteta, però seguí amunt, trobant-se amb qui sap qui, perquè en Felipó sentia parlar, però no entendia les paraules ni coneixia les veus.

Per sort, estava bé allí dins, encara que hi feia una pudoreta estranya. Palpà per les parets, però l'espai era reduït. Aviat topà amb un seient foradat. Els esglais que l'havien dominat al pobre Felipó durant aquella sortida tràgica, descomposaren el seu cos, i aprofitant el forat, en Felipó pogué descansar un xic... fins que s'adormí allí mateix.

Què somnià? Qualsevol endevina els somnis d'un àngel de Déu que pensava guanyar premi en un ball de disfresses! Cap a mitja nit, unes corredisses misterioses, desvetllaren a l'infeliç. Eren rates? Quin esglai!

Empés per la por, tractà de fugir i embestí la porta. Però la porta no s'obrí. Prou féu esforços en Felipó, però era inútil. El gegant la devia haver tancat amb pany i clau.

I les rates corrien, i passaven per damunt dels seus peus i se l'hi enfilaven cames amunt... La situació era horrible. A les fosques, tancat, i amb aquells bestíols, en Felipó era més de l'altre món que d'aquest.

Amb tota la força del seu cos, empenyia la porta. La porta no cedia i en Felipó, vençut, perduda ja tota esma de serenitat, cridà... Però a ben segur que ningú el sentia.

I aquella porta, que s'havia obert tan fàcilment per a ell i que ara estava tan tancada!... Molt costà, però al capdavant en Felipó va recor-

dar-se del Senyor. Ja era hora! I començà a resar un Pare-Nostre amb tota la fe de què eren capaços els seus vuit anys.

Aquell Pare-Nostre li semblà un raig de llum en les tenebres que l'emboicallaven... Tot just l'havia acabat, quan oí la veu dels seus, i que una esclatxa de llum passava per sota la porta. Allavors, i sols allavors, comprengué que la porta no s'havia obert empenyent-la... perquè s'obria per dins... Obrí, i davant d'ell veié als seus pares, i al gerent que

per cert anava disfressat de diable.

—Hola, trobador!—car de trobador, «si fa o no fa», anava disfressat en Felipó.—Ja t'han passat les ganes de córrer aventures i guanyar premis?

Dolçament agafat per una orella fou pujat a casa, on tingué que sofrir un bany, perquè s'havia oblidat de desfer-se el gipó al desfogar el seu pànic, i passà al llit, després de fer-se prometença de no tornar a fer res d'amagat dels seus pares... Per premis que oferissin.

CLOVIS EIMERIC

PELICULA DE LA SETMANA

Ja ho hauran vist en els diaris:

«batalla de diccionaris».

Si l'un és bó, l'altre més.

Si aquest està ben imprès,

aquell en l'aspecte gràfic

és un joell tipogràfic.

L'un comprèn cent milions

de paraules i expressions

i l'altre, si fa o no fa,

altres tantes en tindrà.

Si aquest està ben escrit,

aquell és el «darrer crit»

en quan a l'ordenació

i bona distribució

de la matèria exposada.

Si l'una obra és presentada

amb polit acurament,

l'altra li va en seguiment

per no dir que fins l'alcança

i li admet la comparança.

En fi, que si, ben mirat,

l'un resulta regalat,

amb l'altre, a més del regal,

hi posen encara un ral

en favor del qui es suscriu

perquè cuiti a fer l'ull viu.

I altra cosa no ha passat

de què ens haguem enterat,

car les fulles dels diaris

solament han publicat

reclams d'aquests diccionaris.

NRIC

BEBEDOR EXPERT

—Aquest vi, tècnicament, és un bunyol: sembla fet amb els peus!

La rifa

(El començament d'aquestes «Pàgines viscudes» és en el número anterior)

FERIA quatre o cinc mesos que la rifa havia caigut a casa de l'Ernestina i ni l'Albert ni la seva germana no havien sapigut res més d'aquells veïns amb els quals tan estretes amistats havien lligat.

Res no n'havien sapigut ni tampoc no els havien vist més d'ençà que els afortunats es varen canviar de casa, deixant aquell modestíssim quart pis, per un pis primer d'una casa bona situada en un punt més cèntric.

L'última entrevista amb l'Ernestina fou dolorosa, dolorosíssima. Ella li aconsellà que no la demanés en aquelles circumstàncies, perquè el més segur era que el seu papà li diria que no. Valia més esperar. I, qui sap si, entretant, ell també treuria la rifa i allavors era cosa segura que el papà ho voldria. Després, estaven molt atrafegats amb el canvi de casa.

L'Albert anava a retirar-se sense afegir paraula, però volia encara intentar una última prova:

—Es que jo no et voldria amb els teus diners... Jo et voldria com abans, perquè per res del món no cediria el goig i l'orgull de sostenir la casa i els que jo estimo amb el producte del meu treball i res més. Em vols tu així mateix, Ernestina?

Ella no gosava mirar-se'l. Com havien canviat les coses en tan pocs dies! La pobra noia es sentia profundament torbada davant d'aquell qui tant la volia.

No és que cregués haver-lo deixat d'estimar, però sentia que ja ni l'un ni l'altre podrien parlar-se com abans. Era com si ja no fossin els mateixos.

A les paraules vehements d'ell, ella hi respongué amb un encongiment d'espatlles, i res més.

Ara que ja feia aprop de quatre mesos, l'Albert recordava aquell amor com un somni feliç que s'esvaeix al despertar.

Ella... D'ella no n'havien sapigut res més. Un dia, tal com passa en les novel·les, en anar ell a travessar per la Granvia, un auto anava a escometre'l. Tingué temps d'apartar-se i de veure l'Ernestina i la seva mare dins de l'auto.

—Cadascú entén la felicitat a la seva manera...—reflexionà l'Albert, amb amargura.

Pocs dies després, la germana de l'Albert rebia una lletra.

Quan el seu germà arribà, li donà tot dient:

—Es de l'Ernestina.

Vacilà abans de llegir-la. Ell, que cercava a oblidar, no havia d'interessar-se pel que fes o digués aquella noia que havia deixat d'ésser la seva Ernestina.

Però el cor guanyà, i l'Albert es posà a llegir.

La lletra era adreçada a la seva germana i era l'epíleg d'aquella novel·la d'un amor malaurat.

Deia així:

«Estimada amiga: T'estranyarà rebre ara aquesta carta meva després de quatre mesos de silenci. No ho estranyis, ni mantinguis cap ressentiment contra meu per la meva conducta. Perdona'm i planye'm. En quatre mesos m'he fet moltes noves amigues, però en aquest moment de prova que estic passant, quan el meu cor ha tingut de menester el consol d'un altre cor amic, només el teu nom se m'ha aparegut capaç de rebre la confiança d'una ànima trista com la meva.

»Tu i el teu germà (que ni goso recordar ni anomenar després del que ha passat), podreu creure que aquests quatre mesos han estat de joia i de felicitat per a mi. Quin error, si això has pensat!

»Es cert que durant aquest temps he conegut aquests plers que dóna la riquesa: teatres, reunions, banquets, excursions. He passejat sempre en auto; tinc una cambra només per a mi, i he vestit sempre amb molt luxe... Però, t'ho haig de confessar, estimada Mercè, no he estat feliç ni un sol moment.

»De primer, la novetat de la situació no em deixava donar compte de la tristesa que em rosegava l'ànima; però ara que ja sé fins on arriben aqueixos plers, ara que me'n sento ja lassa, fadigada, és quan he sentit el mal de l'enyorament. Sí, Mercè, (qui ho diria?), sento enyorança de la vida clara i senzilla d'abans, i ara que no tinc res per desitjar, donaria tots els plers d'ara per aquell sant i noble desig que teníem amb el teu germà, esperant que li apugessin el sou per a demanar-me als meus pares. Al meu voltant sento lloances i elogis, paraules falagueres dels que saben que vàrem treure la rifa i els atrau el meu dot. Darrera de cada lloanca sempre temo descobrir-hi una mofa, una ironia, perquè és aquest un dels meus suplicis d'ençà que som rics. Els meus pares estan caient a cada punt en el ridícol més espantós. Els nostres nous amics es mofen d'ells, és clar, perquè la rifa de Nadal, és cert que va donar-nos diners però no ens va dur l'habitud en el tracte social, ni la distinció que cal per a tractar amb gentes d'altre braç sense exposar-nos a llurs mofes.

»Però, encara, si només fos d'aquestes gentes que haguéssim de sofrir les burlas. Els criats i cambreses es diverteixen amb nosaltres, i no pas per dolenteria, sinó amb motiu, que fins me n'avergonyeixo. El meu pare quan arriba a casa, dóna la mà al criat que el va obrir, perquè creu que això és mostra de bona educació, i la mamà fa cada ridicleusa a taula volent menjar amb finura, que la cambra que ens serveix, ha de fer grans esforços per a aguantar-se el riure. El xòfer també es burla dels meus pares sense dissimular-ho gaire; i l'altre dia fins es va permetre dir-me una amoreta com a qual-sevol minyona de servei... Ditxós auto! Si tu sabessis l'odi que li tinc i l'angoixa amb què hi vaig sempre, tement tornar a fer mal... Perquè, fins això ens ha tingut de succeir. Dijous passat, baixant a tota velocitat pel carrer de Muntaner, el nostre auto va atropellar una dona que portava un

nen a braç. Anàvem els papàs i jo, i encara sento l'horror que vàreig experimentar en oir els xiscles de les pobres víctimes.

»El xòfer anava a prosseguir la marxa per fugir de responsabilitats, i el papà encara l'encoratjava, però jo no ho vàreig consentir. Cridant amb un braó del que mai no m'hauria cregut capaç, vaig manar al xòfer que es deturés i vàrem recollir la dona i la criatura. La mare no tenia més que contusions lleus, però la pobre nena sembla que en sortí amb la cama trencada... Si el papà ho consentís, jo la voldria protegir, però el papà s'ha tornat geniós i baladrer, i no vol sentir parlar de res que es refereixi a aquell atropell.

»Doncs ha estat entre totes aquestes tristeses que el papà ha vingut a ferir de mort el meu pobre cor, proposant-me el casament amb un jove que ja comença a no ésser-ho, que s'ha fet molt amic d'ell i al qual convida molt sovint a dinar a casa.

»Es fill d'un marquès arruïnat, així ho conta ell, i s'ha sapigut guanyar tant la voluntat del meu pare, que en fa el que en vol.

»Malgrat l'aire autoritari amb què el papà va fer-me la proposició, jo li vàreig dir que mai no podria casar-me amb aquest home.

»La meva negativa el va sorprendre molt, perquè per al papà aquest pretendent és el millor partit del món. Va estar-se més d'una hora, ell i la mamà, fent-me reflexions, fins que varen veure que esclatava en plors, de tanta pena que em causaven.

»Des d'aquell moment, d'ençà que he vist que per culpa de la que tot-hom anomena la nostra sort, no sols haig de viure amb tantes contrarietats, sinó que fins els sentiments del meu cor haig de baratar d'aquesta manera indigne, la meva desolació i la meva tristesa són terribles.

»Tan clara com veia la vida des d'aquell modest quart pis del vostre replà!... Déu meu, Déu meu! Per què

els records més dolços de la meua vida han de tornar al meu pensament tan amargants i cruels?

»Ara que sé la mena de goig que dona la riquesa, amb quin gust donaria tot seguit el que em volta, per aquella mitja hora inoblidable, quan l'Albert va dir-me des de la vostra galeria, que m'estimava!

»Moltes emocions he tingut d'ençà de la rifa, però quina podria comparar-se amb la que vaig experimentar aquell dia quan en alçar els ulls vâreig llegir en els de l'Albert el gran afecte que per mi sentia i els nobles propòsits que es feia per a poder-me fer la seva esposa i donar-me l'honest benestar que amb el seu treball es guanyaria!

»Fent-me aquests pensaments, quantes llàgrimes no he vessat! Ara mateix, que tot escrivint-te'ls els torno a repassar, els ulls se m'entelen, que amb prou feines veig el que escric...

»El meu primer pensament, quan, amb el cor ple d'angoixa, vâreig proposar-me fer-vos saber tot el que m'està passant, va ésser adreçar-me directament a l'Albert. Ell és bo i m'ha estimat molt, em deia jo, i tindrà compassió de mi. Però, en començar la carta no he gosat, i per això te la dirigeixo a tu, bona amigueta meua que tens el cor tan bo i ja m'hauràs perdonat veient que no sóc feliç.

»També el que vull dir és tan costós, després de la meua conducta amb el teu germà, que de cap manera no hauria pogut dir-li.

»Com una resplendor de sol ixent s'és alçat entre les tenebres del meu cor el record d'aquelles paraules que va dir-me l'última vegada que ens vârem parlar: «Es que jo no et voldria amb els teus diners— em va dir amb una gran dignitat.—Jo et voldria com abans, perquè per res del món no cediria el goig i l'orgull de sostenir la casa i els que estimo, amb el fruit del meu treball».

»Me'n recordo com si fos ara, i és al gran valor d'aquestes paraules que jo fio avui la meua esperança...

»Ve ara el moment de demanar i la ploma em tremola entre els dits. Escolta, Mercè, bona i estimada amiga meua. Tu que portes el nom de la Verge que dona totes les gràcies i redimeix els captius, fes-me la mercè de recordar a l'Albert aquestes paraules i dir-li que si tornant-me com abans ha de voler-me, renunciaria des d'ara a totes les riqueses, per a anar a demanar-li perdó i clemència, i l'afecte del seu cor, pel meu pobre cor llatzerat.

»Diga-li que no sóc feliç ni ho he estat un moment tan sols; dona-li a llegir aquesta lletra i demana-li un mot albirador per a mi.

»Si ell mateix em volgués escriure, quin coratge em donaria la seva lletra per a plantejar la qüestió davant dels meus pares i fer la renúncia de tots els meus béns!

»Que Déu et pagui tot el que facis per mi, i inspiri una generosa resolució al nostre estimat Albert.

»Ben amiga i de tot cor,

»Ernestina».

Tres dies estigué esperant carta; els que l'Albert es prengué, no pas per a decidir la seva resolució, que ja la tenia decidida des del primer moment, sinó per a què aquesta fos filla de reflexió i maduresa.

La lletra que va rebre fou aquesta:

«Benvolguda Ernestina: Jo mateix dono resposta a la teua lletra, perquè no tinc cap rancúnia contra tu. Ni tan sols vull emprar el tractament de «vostè» com acostumen a fer els promesos agreujats.

»Demanes el meu perdó i de tot cor te'l dono. Has sofert i mai no has estat dolenta. El mereixes, doncs.

»El que no podria acceptar mai és l'ofrena que fas de renunciar als teus béns per a ésser «com abans». Per a ésser com abans no n'hi hauria pas prou amb aquesta renúncia, ni amb cap cosa que fecis per a aconseguir-ho.

»Ara, Ernestina, ja no ho pots ésser com abans. Podries renunciar a les comoditats i als luxes de què disfrutes, però aquella senzillesa de cor i de costums que tenies, ja no la tindràs mai més. Aquelles alegries tan sanes i tan blanques dels qui havem de comptar per a donar-nos un goig, tu ja no les podràs fruir mai més. Mai els teus ulls no trobaran encís en l'agencament modest de la saleta de casa.

»Nosaltres sabem anar a peu amb alegria i tu, ara, aniries a peu com una concessió que faries a la nostra pobresa. I així en tot Tu, amb totes les teves riqueses pots adquirir moltes coses, però la simplicitat i el goig blanc d'abans d'ésser rica no els podràs tornar a adquirir.

»Quan mai ningú no t'havia servit, servir l'espòs t'hauria semblat no pas un servei, sinó un dret de mestressa. Ara, per bona voluntat que hi posesis et semblaria un deure, una obligació i tal volta enyoraries la cambrera.

»No en tens la culpa tu, Ernestina. Tu ets bona, com eres abans i no has fet res amb dolenteria, però has perdut un sens fi de joies de l'esperit que ara ja no podràs gustar mai més.

»Has fet el que moltes d'altres haurien fet en el teu lloc: l'ensar per la borda la felicitat que ja tenies a la mà, per a cercar una problemàtica vida feliç en la riquesa improvisada.

»Perdona la meua claredat. Si les paraules que et dic et fan sofrir tant a tu de llegir-les com em fan penar a mi escrivint-les seràs de plànyer. Perquè darrera l'apariència de fredor que ofereixen aquestes ratlles, el meu cor s'hi està fent bocins. Tu perquè vas voler, has destruït la teua felicitat, però també has destruït la meua sensa que jo ho volgués.

»Dels terribles estralls que ha fet la rifa en les nostres vides no se n'adona ningú, i tothom seguirà cercant la fortuna adalerat.

»La meua enemiga no has estat pas tu, estimada Ernestina, sinó la rifa. Maleïda sigui!

»Amb el record del meu afecte, **Albert**».

Quan l'Ernestina hagué terminat la lectura d'aquesta lletra, tingué un moment de revolta contra l'home que, enamorat i tot, la refusava, i ja anava a acusar-lo de cruel i mal cor; però, glossant les últimes ratlles de la lletra que havia deixat caure d'entre ses mans, exclamà:

—Oh, no, no! Ni cruel, ni mal cor, que no és ell el meu enemic, sinó la rifa. Maleïda sigui!

JOSEP M.ª FOLCH I TORRES

El suplement d'EN PATUFET, corresponent al present número, publica el II fullotó de la interessant novel·la d'En Josep M.ª Folch i Torres, **LES MEMORABLES AVENTURES D'EN ROC GENTI** (3.ª part). Amb aquest suplement es regala el conte complet «De la mateixa fusta», per M. Marinello

Enderivaires

ENDEVINA, ENDEVINETA

ROMBO

Substituir els punts per lletres de manera que donguin: 1.^a ratlla, consonant; 2.ª, adjectiu; 3.ª, instrument; 4.ª, a la cara; 5.ª, vocal.

FRANCESC BADIA I MIRÓ

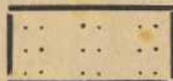
XARADA

Preposició és la primera,
la dos, nota musical,

un verb dóna la tercera,
i és un verb també el total.

M. i E. ALONSO MIRÓ

TERÇ DE SIL·LABES

Combinar aquests punts per lletres de manera que horitzontal y verticalment donguin: 1.ª ratlla, comestible; 2.ª, nom de dona (diminutiu); 3.ª, nom de dona.

PEPETA PALLARÈS

Solucions a l'insertat en el número anterior

Al rombo: m, sac, Manel, cel, l.

Al logogrif numèric: Cristina.

ELS «ESPECTACLES» DE ROMEA

Sota la direcció de l'eminent primer actor don Enric Giménez

el vinent dijous dia 1.er de febrer i per la Candelera

definitivament últimes representacions dels grandiosos espectacle d'En Josep M.ª Folch i Torres

ELS PASTORETS

o L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS

5 actes, 18 quadros o apoteosis amb l'Adoració dels Sants Reis.—Gran cavalcada i obsequi dels Reis als infants que assisteixin a l'espectacle.

Exit gros dels quadros «Cap a l'infern» i «Les calderes d'en Pere Botero».

MOLT AVIAT GRAN ESDEVENIMENT

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Carrer Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

Eduard i Josep Solà, impressors-València, 200-Telèfon 1282 G.-BARCELONA

El taverner.—Miri, guarda, aquest lladregot m'ha robat unes botelles de xarel·lo.

El guarda.—Alto! Què portes aquí, vi?

El lladre.—No, senyor, unes bestioles mortes.

El guarda.—Ja veuràs, tot seguit ho sabrem.

El guarda.—Cataplum!

El lladre.—Veu com raja la sanc?

El guarda.—I què m'explicaràs tu a mi, això és vil!

El taverner.—Està bé; però què en faré jo ara d'aquestes botelles trencades?